

вчинення злочинів є створення єдиної Національної бази генетичних ознак; мала чисельність існуючих лабораторій в Україні; повільне наповнення бази ДНК-профілями осіб, які підозрювались або обвинувачувались у вчиненні злочинів; створення єдиного банку даних ДНК-аналізу. Для цього варто подбати, насамперед, про нормативно-правову та матеріально-технічну бази.

Список використаних джерел

1. Торвальд Ю. Век криміналістики / Ю. Торвальд. – М. : Прогресс, 1984. – 326 с.

2. Ковалевська Є. В. Значення використання генотипоскопії як виду спеціальних медичних знань під час розслідування злочинів / Ковалевська Є. В. // Сучасні криміналістичні експертизи в розслідуванні злочинів: збірник матеріалів круглого столу, 2015. - С. 36-37. - Київ.

3. Лук'янчиков Є.Д. Використання ДНК-аналізу в кримінальному впровадженні експертизи / Лук'янчиков Є.Д. // Сучасні криміналістичні експертизи в розслідуванні злочинів: збірник матеріалів круглого столу, 2015. - С.39-40. - Київ.

Чуприна Олена Віталіївна,

професор кафедри криміналістики
та судової медицини Національної академії
внутрішніх справ, кандидат медичних наук,
доцент

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ДОМЕДИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ В УКРАЇНІ

Сучасний етап реформування МВС України вимагає вироблення єдиної політики в галузі відомчої освіти, оптимізації системи наявних навчальних закладів, забезпечення дотримання принципів безперервності освіти та якісного поєднання теорії з практикою, створення при цьому ефективного та професійного кадрового ядра.

Практика свідчить, що майже третина постраждалих під час катастроф мирного часу потребують надання домедичної допомоги за життєвими показниками. Важливим у підготовці поліцейських беззаперечно є вміння усунути негативні наслідки для здоров'я людей під час надзвичайних ситуацій природного, техногенного чи соціального характеру (стихійного лиха, великої виробничої аварії, транспортної катастрофи, групових порушень публічного порядку) [1, с. 3].

Проходження єдиного курсу першої допомоги співробітниками екстрених служб є світовою практикою. В Європі та США базовий курс для рятувальних та поліцейських служб має назву First Responder. Головною ідеєю цього курсу є навчання «розмовляти однією мовою» рятувальників всіх екстрених служб [2, с. 511].

Поділяємо позицію Л. Шостак стосовно того, що основним принципом підготовки з домедичної допомоги поліцейських є її

стандартизованість у різних навчальних закладах і навчальних відділеннях [4, с. 45].

Дослідженню питань, що торкаються проблем домедичної підготовки співробітників Національної поліції, присвячені праці багатьох вчених, серед яких – О.В. Бойко, П.Б. Волянський, А.М. Гринзовський, С.О. Гур'єв, М.Л. Долгий, Н.В. Дрозденко, Т.П. Жилін, В.Ю. Кузьмін, В.А. Кушнір, А.М. Макаренко, О.О. Мислива, О.А. Никифорова, М.П. Стрюк, В.В. Стеблюк, В.А. Ташматов, Л.Й. Шостак, які в своїх працях акцентували увагу на проблемах законодавчого регулювання діяльності працівників поліції з даного напрямку.

Головною проблемою, на нашу думку, на даний час є те, що цілісно узгодженої між міністерствами та відомствами навчально-тренувальної програми підготовки поліцейських з домедичної допомоги в Україні досі не затверджено.

Не менш важливою проблемою є недостатнє забезпечення навчально-тренувальних відділень домедичної підготовки правоохоронців базовими навчально-методичними матеріалами: підручниками, навчально-методичними та мультимедійними посібниками, курсами відео лекцій, учбовими фільмами та сценаріями симуляцій невідкладних станів, які повністю відповідають вказаній вище програмі.

Нагальною потребою сьогодення також є недосконале опрацювання механізму та запровадження заходів системи безперервності освіти з домедичної підготовки поліцейських. Термін проходження підвищення кваліфікації з цього напрямку потребує повної відповідності затвердженим державним стандартам.

Беззаперечно, існуючі розбіжності негативно впливають на формування та збереження знань та навичок поліцейських з домедичної допомоги.

На даний час підготовка правоохоронців з домедичної допомоги повинна здійснюватись відповідно до статті 18 Закону України «Про Національну поліцію», Концепції розвитку системи екстреної медичної допомоги, затвердженою розпорядженням Кабінету міністрів України від 22.05.2019 № 383, постанови Кабінету міністрів України від 21.11.2012 №1115 «Про затвердження Порядку підготовки та підвищення кваліфікації осіб, які зобов'язані надавати домедичну допомогу», пункту 8 Положення про Міністерство охорони здоров'я України, затвердженого постановою Кабінету міністрів України від 25.03.2015 № 267 (в редакції Кабінету міністрів України від 24.01.2020 № 90) та з урахуванням Наказу Міністерства охорони здоров'я України від 04.08.2021 №1627 «Про удосконалення підготовки з надання домедичної допомоги осіб, які не мають медичної освіти».

На жаль, не в усіх вищих навчальних закладах із специфічними умовами навчання та під час службової підготовки співробітників Національної поліції України дотримуються цих законодавчих норм. В деяких підрозділах навчання поліцейських проводиться за неузгодженими протоколами, наприклад, тактичної медицини, метою

якої є комплекс дій та маніпуляцій з надання домедичної допомоги постраждалим в умовах бойових дій (Tactical Combat Casualty Care) (ТССС) або тактичній екстреній медичній допомозі (ТЕМД).

Дуже важливим фактором підтримки рівня достатніх знань і навичок з домедичної підготовки працівників поліції є контроль за проведенням перепідготовки з цього напрямку. Єдиною налагодженою системи проходження курсів з домедичної допомоги (раз на три роки) та моніторингу наявності сертифікатів у поліцейських на даний час не існує.

Значною проблемою втілення належного рівня підготовки з домедичної допомоги є невідповідність встановленим вимогам законодавчих актів інструкторів, які цим займаються – зараз такою «підготовкою» за достатньо високі кошти заробляє собі на життя багато недосвідчених осіб та шахраїв.

Водночас, слід зазначити, що викладання дисципліни «Домедична підготовка» для всіх категорій слухачів Національної академії внутрішніх справ з 2016 року проводиться згідно курсу «Перший на місці події». Навчальні та робочі програми дисципліни для бакалаврів, слухачів післядипломної освіти та в системі первинної професійної підготовки повністю відповідають змісту, плану та вимогам до набуття знань і навичок цього курсу [3].

Заняття з домедичної підготовки проводяться викладачами, які мають вищу медичну освіту з обов'язковим залученням інструкторів навчально-тренувального відділення домедичної підготовки Київського центру первинної професійної підготовки «Академія поліції» Національної академії внутрішніх справ. Кожен з них пройшов підготовку за програмою «Інструктор з надання догоспітальної допомоги» та має відповідний сертифікат.

Кожному слухачу видається посвідчення про успішне проходження домедичної підготовки, згідно курсу «Перший на місці події», формат якого визначений законодавством.

Зусиллями науково-педагогічних співробітників Національної академії внутрішніх справ за останні п'ять років було опубліковано більше десятка підручників, навчально-методичних посібників та пам'яток, курсів лекцій, мультимедійних посібників та дистанційних курсів, які були відзначені почесними нагородами Міністерства освіти та Міністерства внутрішніх справ України.

На нашу думку, для упередження розбіжностей в системі підготовки з домедичної допомоги поліцейських, остання повинна ґрунтуватись на нормативно-правовій базі, затвердженій сумісними наказами Міністерства охорони здоров'я та Міністерства внутрішніх справ України.

Чітко визначений порядок співпраці, спільна й злагоджена робота поліцейських та працівників інших рятувальних служб сприятиме значному підвищенню рівня ефективності надання домедичної допомоги постраждалим.

Список використаних джерел

1. Atkins DL. et al. An Update to the American Heart Association Guidelines for Cardiopulmonary Resuscitation and Emergency Cardiovascular Care. *Circulation*. 2018. Vol. 137(1). P.1-6. doi: 10.1161/CIR.0000000000000540.
2. Suseel A. et al. An Analysis of the Efficacy of Different Teaching Modalities in Imparting Adult Cardiopulmonary Resuscitation Skills among First-year Medical Students: A Pilot Study. *Indian J Crit Care Med*. 2019. Vol. 23(11). P.509-512. doi: 10.5005/jp-journals-10071-23284.
3. Про удосконалення підготовки з надання домедичної допомоги осіб, які не мають медичної освіти: наказ Міністерства охорони здоров'я України від 04 серп. 2021 р. №1627. URL: <https://moz.gov.ua/en/article/ministry-mandates/nakaz-moz-ukraini-vid-04082021--1627-pro-udoskonalennja-pidgotovki-z-nadannja-domedichnoi-dopomogi-osib-jaki-ne-majut-medichnoi-osviti>.
4. Шостак Л.І. Принципи підготовки співробітників Національної поліції з домедичної допомоги. *Медична освіта*. № 2(2019), С. 42–46. doi: <https://doi.org/10.11603/me.2414-5998.2019.2.10342>.

Щудро Анатолій Євгенович,

судовий експерт СБО ЛКВД

Дніпропетровського науково-дослідного

експертно-криміналістичного центру

МВС України, кандидат технічних наук

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ТРАВЛЕННЯ СПЛАВІВ НА ОСНОВІ ЗАЛІЗА ДЛЯ ВИЯВЛЕННЯ РЕЛЬЄФНИХ ЗНАКІВ У СУДОВІЙ ЕКСПЕРТИЗІ

Україна є досить великим автомобільним ринком з продажу вживаних автомобілів іноземного виробництва, що обумовлено розташуванням країни на перетині важливих транспортних магістралей і безпосередньою близькістю до країн Європейського Союзу.

В умовах постійно зростаючого попиту і пропозицій на автомобільному ринку, злочинці часто використовують різні кримінальні схеми легалізації транспортних засобів, пов'язані з видозміною їх ідентифікаційних маркувань.

У зв'язку з цим, одним із першочергових завдань є дослідження ідентифікаційних маркувань транспортних засобів із застосуванням спеціальних методів, що дозволяють встановити факт зміни маркувальних позначень.

При нанесенні рельєфних знаків на поверхню металу відбувається деформація його поверхневого шару зі створенням наклепу по периметру рельєфних знаків і зміною внутрішньої структури металу. При приховуванні первинного маркування різними методами, справжня